

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 6CoCsp/11/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7618206205
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 04. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Kolesár
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2022:7618206205.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Kolesára a sudcov JUDr. Jarmily Čabaiovej a JUDr. Borisa Brondoša v spore žalobcu: Prima banka Slovensko, a.s., so sídlom Hodžova 11, Žilina, IČO: 31 575 951, proti žalovanej: M. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom M. XXX/X, G., zastúpená: Q. kancelária - Ján Buroci, s. r. o., so sídlom Za Šestnástkou 17, Spišská Nová Ves, o zaplatenie 1.675,15 Eur s príslušenstvom a o vzájomnej žalobe o zaplatenie 199,53 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Spišská Nová ves z 25. júla 2019, č. k. 5Csp/159/2018-157 v znení opravného uznesenia Okresného súdu Spišská Nová Ves z 21. januára 2021, č. k. 5Csp/159/2018-306

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok v napadnutých výrokoch, ktorými došlo k zamietnutiu žaloby, k čiastočnému vyhovaniu vzájomnej žalobe a k rozhodnutiu o trovách konania.

Žalobca j e p o v i n n ý nahradiť žalovanej 100% trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Spišská Nová Ves (ďalej tiež len „súd prvej inštancie“ alebo "prvoinštančný súd") napadnutým rozsudkom zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal uloženia povinnosti žalovanej zaplatiť mu istinu úverovej pohľadávky v sume 1.675,15 Eur, úroky v kapitalizovanej sume 100,63 Eur a vo výške 17,90 % ročne od 18.9.2018 do zaplatenia, úroky z omeškania v kapitalizovanej sume 17,54 Eur a vo výške 5% ročne zo sumy 1.675,15 Eur od 18.9.2018 do zaplatenia a zo sumy 100,63 Eur od 18.9.2018 do zaplatenia a poistné za poistenie schopnosti splácať úver v sume 3,88 Eur. Uplatnená pohľadávka, podľa jej skutkového vymedzenia v žalobe, vznikla z Úverovej zmluvy č. 97561 zo dňa 2.1.2014, uzavretej medzi žalobcom ako veriteľom a žalovanou v hmotnoprávnom postavení dlžníka (ďalej tiež len „úverová zmluva“), na základe ktorej žalobca poskytol žalovanej peňažné prostriedky v sume 2.200,- Eur, ktoré sa žalovaná zaviazala vrátiť spolu s dohodnutými úrokmi vo výške 17,9 % ročne a s poplatkami pri ročnej percentuálnej miere nákladov (RPMN) 21,51 % v 120 mesačných splátkach po 39,53 Eur. Žalovaná podľa tvrdenia žalobcu prestala takto dohodnuté splátky úveru platiť a z toho dôvodu listom zo dňa 17.9.2018 uplatnil právo na okamžité zosplatenie celého úverového záväzku, ktorý po zohľadnení dovtedajších úhrad žalovanej v celkovej výške 524,85 Eur zodpovedal sume žalovanej pohľadávky (istina úveru 1.675,15 Eur, zmluvný úrok 100,63 Eur, úroky z omeškania 17,54 Eur a poistné 3,88 Eur).

2. Rozsudkom zo 6. novembra 2019 súd prvej inštancie žalobu zamietol, primárne na podklade záveru, že žalobca neučinil zadosť povinnosti posúdiť pred uzavretím úverovej zmluvy s odbornou starostlivosťou schopnosť žalovanej splácať úver, následkom čoho v zmysle ust. § 7 ods. 1 veta prvá zák. č. 129/2010 Z. z. nebol oprávnený vyžadovať jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. Rovnaký následok vyplýval podľa posúdenia súdu prvej inštancie tiež z nesplnenia povinnosti žalobcu (§ 53 ods.

9 Občianskeho zákonníka) vopred upozorniť žalovanú na uplatnenie práva žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky.

3. Na základe odvolania žalobcu Krajský súd v Košiciach uznesením sp. zn. 11Co/368/2019 z 15. januára 2020 tento rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Podľa odôvodnenia zrušujúceho uznesenia tak odvolací súd rozhodol na podklade úvahy, že hoc žalobca dôvodmi odvolania nevytvoril priestor na preskúmanie záveru o neplatnosti právneho úkonu jednorazového zosplatnenia úveru z hľadiska správnosti skutkového nálezu, že pred jeho urobením nebolo učinené zadosť právnej povinnosti vopred na tento krok upozorniť, neobstojí záver o právnej neopodstatnenosti celého uplatneného nároku už len preto, že v období od sporného zosplatnenia úveru do vydania rozsudku sa podľa dohodnutých zmluvných podmienok stala riadne zročnou časť z uplatnenej úverovej pohľadávky.

4. V ďalšom konaní si žalovaná vzájomnou žalobou uplatnila zaplatenie sumy 199,53 Eur s úrokmi z omeškania vo výške 5% ročne od 13.3.2019 do zaplatenia, na podklade argumentácie smerujúcej k posúdeniu úverovej zmluvy ako bezúročnej a bezpoplatkovej a tvrdenia, že oproti v skutočnosti prijatej sume 2.090,- Eur zaplatila žalobcovi spolu sumu 2.314,87 Eur. Podľa jej názoru úverová zmluva obsahuje nesprávny údaj o RPMN, nakoľko v hodnote 21,51% nie sú zahrnuté poplatky za poistenie schopnosti splácať úver vo výške 0,97 Eur mesačne. Pri zohľadnení aj tohto úverového nákladu predstavuje podľa žalovanej správna hodnota RPMN 22,34%.

5. Súd prvej inštancie vyšiel v napadnutom rozsudku z nespornosti podstatných tvrdení, ktorými obe strany skutkovo odôvodňovali svoje nároky. Navyiac tiež zistil, že v úverovej zmluve sa strany dohodli na súbore poistenia „Súbor A“, že žalovaná v úverovej zmluve vyhlásila, že spĺňa podmienky poistenia s poistením v rozsahu súboru uvedeného v bode 1.2 za podmienok uvedených v úverovej zmluve a v poistnej zmluve. Podľa zistenia prvoinštančného súdu „...boli neoddeliteľnou súčasťou zmluvy Všeobecné obchodné podmienky Prima banka Slovensko, a.s. Podľa ich článku V písm. E boli podmienky poistenia upravené v poistnej zmluve. Vznikom poistenia na základe poistenej zmluvy vzniká klientovi povinnosť platiť poplatok za poistenie schopnosti splácať úver splatný v termíne splatnosti, ktorého výška je uvedená v Sadzobníku poplatkov. Tento poplatok je klient povinný platiť za celé poistné obdobie bez ohľadu na to, kedy došlo k zániku poistenia. Podľa žalobcom predloženého sadzobníka poplatkov, I. časť - fyzické osoby účinného od 1.8.2013 predstavuje poistenie schopnosti splácať úver (pôžičku) pri „Súbore poistenia A“ +2,45 % z výšky mesačnej splátky úveru, čo v danom prípade predstavuje 0,97 Eur mesačne“. Podľa skutkového nálezu súdu prvej inštancie predstavuje RPMN úveru (v ním uvažovanej alternatíve vychádzajúcej z výšky poskytnutého úveru 2.200,- Eur, poplatku za poskytnutie úveru 110,- Eur a výške 120 mesačných splátok včítane poplatku za poistenie 41,50 Eur) 22,37%. Prvoinštančný súd mal za preukázané tiež, že z dohodnutej výšky úveru 2.200 Eur bola žalovanej v poskytnutá (pripísaná na účet) len suma znížená o poplatok za poskytnutie úveru (110,- Eur) 2.090 Eur a že na úhradu úverového záväzku žalovaná žalobcovi uhradila spolu sumu 2.354,40 Eur.

6. Na takto ustálený skutkový stav súd prvej inštancie aplikoval ust. § 39, § 52 ods. 1, 3 a 4, § 53 ods. 9, § 54 ods. 1 a 2, § 451 ods. 1 a 2, § 458 a § 565 zák. č. 40/1964 Z. z., Občiansky zákonník, v znení neskorších zmien a doplnkov a § 1 ods. 1 a 2, § 2 písm. a), b, d), g), h) a i), § 9 ods. 2 a § 11 ods. 1 zák. č. 129/2010 Z. z., o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov, v znení účinnom v čase uzavretia úverovej zmluvy, právne posúdil primárny vzťah strán ako záväzkový zo spotrebiteľskej úverovej zmluvy, pri zakladaní ktorého, neboli podľa jeho záveru v úverovej zmluve správne vyjadrené údaje o celkovej výške úveru podľa § 9 ods. 2 písm. g) zákona o spotrebiteľských úveroch a o ročnej percentuálnej miere nákladov v zmysle § 9 ods. 2 písm. j) uvedeného zákona, z ktorého dôvodu, s použitím jeho § 11 ods. 1 písm. b) a d), považoval úver za bezúročný a bezpoplatkový. K záveru o nesprávnosti údajov o celkovej výške úveru súd prvej inštancie dospel na podklade úvahy, že žalobca do výšky úveru zahrnul aj poplatok spojený s poskytnutím úveru vo výške 110,- Eur, ktorý navyiac bližšie ani nešpecifikoval, čo podľa jeho nazerania nie je v súlade so zákonom o spotrebiteľských úveroch. V dôsledku takého usporiadania mala žalovaná napr. povinnosť platiť úroky nielen zo skutočne poskytnutého úveru, ale aj z nákladov súvisiacich s poskytnutím úveru. Podľa názoru súdu prvej inštancie tá istá suma nemôže byť súčasťou úveru a zároveň aj súčasťou nákladov spojených s poskytnutím úveru, resp. inak povedané, náklady spojené s poskytnutím úveru nie sú úverom poskytnutým spotrebiteľovi. V tejto súvislosti súd prvej inštancie poukázal na rozhodnutie ESD z 21. apríla 2016 vo veci C - 377/14 - Ernst Georg Radlinger, Helena Radlingerová proti Finway a.s., v ktorom súdny dvor v bode 3 rozhodol o tom, že „Článok 3 písm. l) a článok 10 ods. 2 smernice 2008/48/ES, ako aj bod I prílohy I tejto smernice sa majú vykladať v tom zmysle, že celková výška úveru a výška čerpania úveru označujú celkovú sumu, ktorá bola daná k dispozícii spotrebiteľovi, čo vylučuje sumy, ktoré si poskytovateľ úveru účtuje na úhradu nákladov súvisiacich s predmetným úverom

a ktoré nie sú tomuto spotrebiteľovi reálne vyplatené.“ Z tohto rozhodnutia ďalej vyplynulo (z bodov 83 až 87), že „...celková výška úveru v zmysle smernice 2008/48 je v jej článku 3 písm. l) vymedzená ako maximálna výška alebo súčet všetkých finančných prostriedkov poskytnutých na základe zmluvy o úvere. Podľa článku 3 písm. g) tejto smernice celkové náklady spotrebiteľa spojené s úverom sú všetky náklady, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť v súvislosti so zmluvou o úvere a ktoré sú veriteľovi známe. Podľa článku 3 písm. i) uvedenej smernice RPMN sú celkové náklady spotrebiteľa spojené s úverom vyjadrené ako ročné percento z celkovej výšky úveru, prípadne vrátane nákladov v súlade s článkom 19 ods. 2 tejto smernice. Keďže je pojem „celková čiastka, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť“ vymedzený v článku 3 písm. h) smernice 2008/48 ako „súčet celkovej výšky úveru a celkových nákladov spotrebiteľa spojených s úverom“, vyplýva z toho, že pojmy „celková výška úveru“ a „celkové náklady spotrebiteľa spojené s úverom“ sa vzájomne vylučujú a celková výška úveru preto nemôže zahrňovať sumy, ktoré vstupujú do celkových nákladov na úver pre spotrebiteľa. Do celkovej výšky úveru v zmysle článku 3 písm. l) a článku 10 ods. 2 smernice 2008/48 nemožno zahrnúť nijakú zo súm určených ako odmenu za záväzky dohodnuté z dôvodu predmetného úveru, ako sú administratívne poplatky, úroky, provízie a akékoľvek ďalšie poplatky, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť. Treba zdôrazniť, že neoprávnené zahrnutie súm tvoriacich celkové náklady spotrebiteľa spojené s úverom do celkovej výšky úveru bude nutne viesť k podhodnoteniu RPMN, ktorého výpočet závisí od celkovej výšky úveru.“

7. V závere o nesprávnosti údajov o RPMN v úverovej zmluve súd prvej inštancie vyšiel z názoru, že celkovými nákladmi spotrebiteľa spojenými so spotrebiteľským úverom sú podľa § 2 písm. g) zákona o spotrebiteľských úveroch všetky náklady vrátane úrokov, provízií, daní a poplatkov akéhokoľvek druhu, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť v súvislosti so zmluvou o spotrebiteľskom úvere a ktoré sú veriteľovi známe, okrem notárskych poplatkov. Podľa jeho nazerania, z takto formulovanej normy nevyplýva, že náklady na poistenie - Súbor poistenia A s výškou poplatku za poistenie 2,45 % z výšky mesačnej splátky úveru, na ktorom sa zmluvné strany mali dohodnúť, sa nemajú považovať za náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom. Zákon totiž výslovne z takýchto nákladov vylučuje len notárske poplatky. Súd prvej inštancie v tejto spojitosti skonštatoval, že síce „...vo vete za bodkočiarku tohto zákonného ustanovenia sa spomínajú náklady na doplnkové služby, u ktorých je príkladom uvedené aj tzv. povinné poistenie, na uzavretie ktorého je viazané poskytnutie spotrebiteľského úveru, resp. úveru za ponúkaných podmienok, avšak opätovne táto formulácia tzv. nákladov na doplnkové služby v konečnom dôsledku aj poplatkov akéhokoľvek druhu, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť v súvislosti so zmluvou o spotrebiteľskom úvere, nevylučuje uvedené medzi stranami dohodnuté poistenie z nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom, a teda ani z ich zahrnutia do príslušných výpočtov ako RPMN, tak aj ich uvedenia do celkovej čiastky vymedzenej v § 2 písm. h.) ZoSÚ. Pokiaľ sa totiž zmluvné strany dohodli, že ich žalobca ako spotrebiteľ bude uhrádzať v súvislosti so zmluvou o spotrebiteľskom úvere, tak ich následne aj „musí“ uhrádzať a v takom prípade sa splátky tohto poistného musia vnímať ako poplatok akéhokoľvek druhu, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť v súvislosti so zmluvou o spotrebiteľskom úvere“. Na dôvažok zopakoval, že na rozdiel od notárskych poplatkov, zákon poistné z definície „celkových nákladov spotrebiteľa spojenými so spotrebiteľským úverom“ výslovne nevylučuje. Pokiaľ ide o medzi stranami spornú otázku dobrovoľnosti prístúpenia na poistenie dospel súd prvej inštancie k záveru, že úpravu poistenia v úverovej zmluve (VOP) je potrebné vykladať v prospech žalovanej ako spotrebiteľky, a síce tak, že žalobca nepreukázal dobrovoľnosť poistenia.

8. Na podklade posúdenia úveru ako bezúročného a bezpoplatkového súd prvej inštancie uzavrel, že žalovaná úhradou sumy 2.090,- Eur žalobcovi svoj úverový záväzok splnila a že plnením tento rámec (sumy 199,53 Eur) sa žalobca na jej úkor bezdôvodne obohatil. Za tejto právnej situácie žalobu žalobcu zamietol a vzájomnej žalobe žalovanej, smerujúcej k vydaniu tohto bezdôvodného obohatenia, vyhovel. Za omeškanie žalobcu so zaplatením sumy 199,53 Eur súd prvej inštancie priznal žalovanej úroky z omeškania s použitím ust. § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, vo výške vyplývajúcej z ust. § 3 ods. 1 nar. vlády č. 87/1995 Z. z., s tým, že počiatok omeškania ustálil s použitím ust. § 563 Občianskeho zákonníka od právnej skutočnosti výzvy na plnenie, za ktorú v okolnostiach prípadu považoval doručenie vzájomnej žaloby žalobcovi. V rozsahu, v akom sa žalovaná domáhala zaplatenia úrokov z omeškania aj za skoršie obdobie, súd prvej inštancie jej vzájomnú žalobu zamietol.

9. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie rozhodol tiež o trovách konania tak, že žalovanej priznal nárok na ich plnú náhradu. Toto svoje rozhodnutie prvoinštančný súd odôvodnil s oporou v ust. § 255 ods. 1 C.s.p. výlučným procesným úspechom žalovanej, a to aj pokiaľ ide o žalobu tak aj vzájomnú vzájomnú.

10. Proti tomuto rozsudku, v časti výroku, ktorým bola zamietnutá žaloba žalobcu, a výroku, ktorým bolo čiastočne vyhovie vzájomnej žalobe podal žalobca odvolanie s návrhom, aby ho odvolací v týchto častiach zmenil tak, že žalobe vyhovie a vzájomnú žalobu zamietne. V odvolaní žalobca v prvom rade namietal proti záveru súdu prvej inštancie o nesprávnosti údajov o celkovej výške úveru v úverovej zmluve. Poukázal na to, že k pripísaniu úverovej sumy zníženej o poplatok za poskytnutie úveru na účet žalobkyne, došlo na základe dohody strán v úverovej zmluve. V súlade s touto dohodou došlo k pripísaniu úverovej sumy v plnej výške na úverový účet, z ktorého bol automaticky zinkasovaný poplatok za poskytnutie úveru a zvyšná časť peňažných prostriedkov bola poskytnutá žalobkyňi. Odvolateľ akcentoval, že bod 3.4 úverovej zmluvy zakladal právo žalobkyne na vrátenie poplatku za poskytnutie úveru za predpokladu splnenia tam určených podmienok (riadne platenie úveru počas 18 mesiacov z inkasného účtu bez mimoriadnych splátok) a vytkol súdu prvej inštancie, že uvedenú okolnosť nevzal do úvahy. Žalobca v odvolaní odmietol argumentáciu prvoinštančného súdu, opierajúcu sa o interpretačné závery k smernici Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, formulované Súdnym dvorom EÚ (ESD) v rozhodnutí C-377/2014 z 21.4.2016 vo veci Radlinger vs. FINWAY, dôvodiac, že v tomto prípade ESD posudzoval odlišnú situáciu, v ktorej sa do dispozície spotrebiteľa nedostali žiadne finančné prostriedky. Navyše podľa odvolateľa ESD v tomto rozhodnutí nezodpovedal v tomto konaní nastolenú otázku, ako je potrebné v úverovej zmluve uviesť údaj o celkovej výške úveru za situácie, keď pri prevedení prostriedkov z úverového účtu na inkasný účet spotrebiteľa dochádza k úhrade poplatku za poskytnutie úveru. Podľa názoru žalobcu je vo svetle tohto rozhodnutia ESD pre posúdenie výšky skutočne vyplatených prostriedkov rozhodujúcou skutočnosť v akom rozsahu boli prostriedky načerpané na úverový účet. Žalobca ďalej argumentoval, že ani v prípade právnej opodstatnenosti záveru o nesprávnosti údajov o celkovej výške úveru, záver o bezúčtovosti a bezpoplatkovosti úveru neobstojí, nakoľko podľa jeho názoru ust. § 11 ods. 1 písm. b) zák. č. 129/2010 Z. z. tento následok spája s absenciou takého údajov, nie však s jeho nesprávnosťou. Ďalšia skupina odvolacích námietok žalobcu smerovala proti záveru prvoinštančného súdu o nesprávnosti údajov o RPMN z dôvodu nezahrnutia do celkových úverových nákladov tiež poplatkov za poistenie schopnosti splácať úver. Odvolateľ vo svojej argumentácii v tejto otázke vyzdvihol skutočnosť, že v rámci predzmluvných rokovaní má každý klient možnosť zvoliť si medzi možnosťami uzavretie úverovej zmluvy bez poistenia (i), alebo s poistením „Súbor A“ (ii) alebo s poistením „Súbor B“ (ii). Z jeho pohľadu preto bolo na slobodnom rozhodnutí aj žalovanej, či ponúkanú možnosť poistenia úveru využije alebo nie. Žalobca zdôraznil, že prípadné nevyužitie tejto služby nemalo na úverové podmienky žiaden vplyv. Podľa žalobcu v konaní nevyšla najavo skutočnosť, ktorá by nasvedčovala tomu, že poistenie úveru predstavovalo podmienku uzavretia úverovej zmluvy. Naopak, z jeho pohľadu o dobrovoľnosti prístúpenia na túto službu svedčí viacero ustanovení zmluvnej dokumentácie, napr. aj ustanovenie článku V. E.1 všeobecných zmluvných podmienok, v zmysle ktorého „Ustanovenia v tomto článku sa použijú v prípade, že Klient súhlasil s Poistením a k poisteniu schopnosti splácať Úver pristúpil...“. Žalobca v tejto spojitosti poukázal tiež na to, že k otázke podmienenosti úverovej zmluvy poistením pre účely iného súdneho konania zaujala dňa 2.9.2019 stanovisko Národná banka Slovenska, v tom zmysle, že zo zmluvnej dokumentácie takejto podmienenosti nič nenasvedčuje. Z toho žalobca argumentačne vyvodzoval, že nakoľko poistenie nebolo podmienkou pre získanie úveru, poistné do celkových nákladov nepatrilo v zmysle § 2 písm. g) zák. č. 129/2010 Z. z. Podľa žalobcu bol preto údaj o RPMN v úverovej zmluve uvedený v správnej hodnote. Okrem nesprávnosti východiskového záveru o bezúčtovosti a bezpoplatkovosti úveru nebolo podľa odvolateľa možné vyhovieť vzájomnej žalobe tiež preto, že k jej podaniu došlo až v štádiu po odvolacom konaní, čo je podľa jeho presvedčenia procesne neprípustné. Vyjadril navyše presvedčenie, že vzájomná žaloba je vystavaná na tvrdeniach, ktoré mohla žalovaná uplatniť už skôr. Svojimi odvolacími námietkami, poukazujúcimi na nesprávnosť skutkových zistení na základe vykonaných dôkazov a na vady právneho posúdenia veci žalobca podľa úvahy odvolacieho súdu uplatnil odvolacie dôvody podľa ust. 365 ods. 1 písm. f) a h) C.s.p. V odvolaní žalobcom formálne označený a aj citovaný odvolací dôvod podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b) C.s.p. nebol podporený konkrétnymi odvolacími námietkami a výhradami, ktoré by poukazovali na nesprávnosť procesného postupu súdu prvej inštancie, a tak podľa posúdenia odvolacieho súdu nebol tento ďalší odvolací dôvod žalobcom materiálne, a preto ani procesne účinne uplatnený. Odvolací súd v tejto súvislosti poznamenáva, že v zmysle ust. § 380 ods. 2 C.s.p. na vady, ktoré sa týkajú procesných podmienok, musí prihliadať, aj keď neboli v odvolacích dôvodoch uplatnené. Naproti tomu, vo vzťahu k ostatným odvolacím dôvodom, je odvolací súd podľa ust. § 380 ods. 1 C.s.p. viazaný ich vymedzením v odvolaní, a preto na iné pochybenia súdu prvej inštancie, ktoré by mohli byť v súlade s ust. § 365 C.s.p. dôvodom na podanie odvolania, odvolací súd pri svojom rozhodnutí o odvolaní prihliadať nemôže, aj keby takéto

porušenia zistil (por. Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C.H.Beck, 2016, 1269s).

11. Žalovaná vo svojom vyjadrení k odvolaniu vyzdvihla skutočnosť, že žalobca v ňom nijak nerozporoval skutkový nález prvoinštančného súdu, jej bola reálne poskytnutá len suma 2.090,- Eur. V súvisiacej argumentácii žalovaná prisvedčila správnosti záveru súdu prvej inštancie, že rozdiel medzi skutočne poskytnutými peniazmi a výškou úveru deklarovanou v úverovej zmluve skresľuje RPMN v tom smere, že v skutočnosti je jeho hodnota vyššia. Žalovaná odmietla argumentáciu žalobcu o dobrovoľnosti pristúpenia na poistenie úveru, pričom naproti jeho interpretácii vyjadrila presvedčenia, že zmluvná dokumentácia preukazuje práve opak. Upriamila v tejto súvislosti pozornosť napríklad na bod 3.8. úverovej zmluvy, ktorá má povahu zmluvy formulárovej, v ktorom je upravené pristúpenie k poisteniu bez možnosti túto podmienku neprijat'

12. Žalobca vo svojej odvolacej replike argumentoval, že poplatok za poskytnutie úveru bol pri výpočte RPMN premietnutý a z tohto pohľadu je tento údaj v úverovej zmluve uvedený v správnej hodnote. Ozrejmil, že formulácia úverovej zmluvy, pokiaľ ide o poistenie, zodpovedá stavu, že žalovaná na túto podmienku pristúpila. Upriamil v tejto spojitosti pozornosť na to, že v konaní predloženými úverovými zmluvami uzavretými s inými osobami, preukázal, že poskytoval úvery aj bez poistenia a že v prípade ak záujemca o úver na poistenie nepristúpil, úverová zmluva ustanovenia o poistení neobsahovala.

13. Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací (§ 34 C.s.p.) prejednal odvolanie žalobcu ako podané včas (§ 362 v spojení s ust. § 367 ods. 2 C.s.p.), oprávnenou osobou (§§ 359 až 361 C.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§§ 355 až 358 C.s.p.), bez nariadenia pojednávania v zmysle ust. § 385 ods. 1 a contrario C.s.p., v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 C.s.p., z hľadiska odvolaním uplatnených odvolacích dôvodov podľa ust. § 365 ods. 1 písm. f) a h) C.s.p. a s prihliadnutím na vady, ktoré sa týkajú procesných podmienok konania v zmysle ust. § 380 ods. 2 C.s.p. a dospel k záveru, že nie je (odvolanie) dôvodné.

14. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že súd prvej inštancie považoval úver za bezúročný a bezpoplatkový, ktorý úsudok mal v jeho nadväzujúcom myšlienkovom konštrukte bezprostredný východiskový význam pre posúdenie ako žaloby tak aj vzájomnej žaloby, na podklade dvoch parciálnych záverov, z ktorých každý aj sám o sebe jeho správnosť odôvodňoval. Jedným z týchto záverov súd prvej inštancie zodpovedal stranami nastolenú otázku správnosti údajov o RPMN v úverovej zmluve z pohľadu toho, či do celkových úverových nákladov mali byť alebo nie zahrnuté aj inak nesporne dohodnuté a aj platené poplatky za službu poistenia schopnosti splácať úver. Nakoľko podľa explicitnej úpravy v ust. § 2 písm. g) zák. č. 129/2010 Z. z., v znení účinnom v čase uzavretia úverovej zmluvy, sa poistné do celkových nákladov spojených s úverom, ktorých ročným vyjadrením RPMN prakticky je (písm. i) uvedeného zákonného ustanovenia), zahrnie len za predpokladu, že spotrebiteľ musí navyše uzavrieť zmluvu o poskytnutí takejto doplnkovej služby aby získal spotrebiteľský úver alebo aby ho získal za ponúkaných podmienok, prirodzene sa argumentačná pozornosť strán sústredila na otázku dobrovoľnosti pristúpenia žalovanej na poistenie. V odpovedi na takto stranami nastolenú otázku súd prvej inštancie akcentoval formulárovú povahu úverovej zmluvy a v úzkej spojitosti s tým, aj skutočnosť, že v zmluve použité formulácie nenasvedčujú tomu, že žalovaná mala možnosť výberu „...medzi poistením či nepoistením úveru“. V procesných súvislostiach pritom vyzdvihol, že žalovaná možnosť voľby úveru bez poistenia negovala a súčasne prezentoval názor že dôkazné bremeno v tomto smere spočívalo na žalobcovi. Odvolací súd sa týmto spôsobom posúdenia poplatku za poistenie schopnosti splácať úver v okolnostiach prípadu bez výhrad stotožňuje.

15. Odvolací súd má predovšetkým rovnako ako súd prvej inštancie za to, že okolnosť dobrovoľnosti pristúpenia spotrebiteľa na doplnkovú službu, a to nie len z hľadiska vo formulárovej zmluve deklarovaných dojednaní, ale predovšetkým v materiálnom ponímaní, v spore zo spotrebiteľskej úverovej zmluvy zaťažuje dodávateľa. V tejto pozícii musí dodávateľ tvrdiť a preukázať skutočnosť odôvodňujúce záver, že spotrebiteľ mal za rovnakých podmienok reálne na výber aj alternatívu úver bez doplnkovej služby, a že práve v takejto konštelácii na zmluvu upravujúcu druhú (inú) z alternatív pristúpil. To nevyhnutne predpokladá objektivizáciu tiež skutočností, že spotrebiteľ bol o týchto, z pohľadu úverových podmienok rovnocenných alternatívach náležite informovaný, a to spôsobom ktorý pri predpoklade priemerných rozumových schopností spotrebiteľa nepripúšťa vážnejšie pochybnosti o prítomnosti jeho skutočnej vôle pri podpise formulárovej zmluvy aj v tejto jej časti. Odvolací súd vo všeobecnej rovine tiež dodáva, že náhľad preceňujúci význam v zmluve prejavenej vôle, či vyhlásenia spotrebiteľa - o dobrovoľnosti pristúpenia na poistenie nevynímajúc, opomína samotnú podstatu spotrebiteľskej ochrany, spočívajúcu na premise, že spotrebiteľovi nečestné (nevýhodné) podmienky predovšetkým nemožno predkladať a pokiaľ tak dodávateľ urobí, koná nepoctivo a musí byť uzročený

s tým, že na takéto neprijateľné podmienky súd neprihliadne bez ohľadu na to, či a do akej miery sa spotrebiteľ tou - ktorou podmienkou zaoberal.

16. Vo svetle týchto právno-teoretických úvah odvolací súd konštatuje, že žalobca nepodporil svoje tvrdenie o dobrovoľnosti pristúpenia na poistenie žalovanou ani len presvedčivou zmluvnou úpravou. Odvolací súd sa v tomto smere stotožňuje so skutkovým nálezom súdu prvej inštancie, že samotná úverová zmluva upravuje službu poistenia ako imanentnú (nie alternatívnu) súčasť úverových podmienok. Na tom podľa nazerania odvolacieho súdu nič nemení ani úprava všeobecných obchodných podmienok, ktorá síce, ako správne argumentoval odvolateľ, napríklad aj vo svojej časti V.E.1. pripúšťa alternatívu úver bez poistenia, táto je však bez akejkoľvek výpovednej hodnoty k spôsobu kreovania takejto alternatívy (už vôbec nie k jej dobrovoľnosti), o ktorej ako už bolo naznačené, úverová zmluva mlčí.

17. Už len z týchto dôvodov je záver súdu prvej inštancie o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru správny čo z pohľadu odvolacieho súdu činí druhú z nastolených kruciálnych otázok pre rozhodnutie o odvolaní už nadbytočnou. Odvolací súd zároveň poznamenáva, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené sporovou stranou, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných stranami sporu. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového ale aj odvolacieho), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 3. júla 2003 sp. zn. IV. ÚS 115/2003). Na dôvažok odvolací súd poznamenáva, že vzájomná žaloba je podľa zákonného vymedzenia (§ 372 C.s.p.) neprípustná v priebehu odvolacieho konania, nie po odvolacom konaní ako sa žalobca mylne domnieva. Odvolaciemu súd sa žiada tiež doplniť, že vzájomná žaloba predstavuje dispozičný úkon žalovaného a nie prostriedok procesného útoku alebo procesnej obrany, a preto ako taký nepodlieha ani obmedzeniam vyplývajúcim zo zákonnej alebo sudcovskej koncentrácie konania. Z týchto dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny s použitím ust. § 387 ods. 1 C.s.p., a to v napadnutých meritórnych výrokoch i v závislom výroku o trovách konania, majúcom správny základ v plnom procesnom úspechu (až na príslušenstvo, ktoré nebolo samostatným predmetom konania) žalovanej v spore.

18. Podľa ust. § 396 ods. 1 C.s.p., ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie.

19. Podľa ust. § 255 ods. 1 C.s.p. súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

20. V odvolacom konaní mala žalovaná plný procesný úspech, a preto jej v súlade s citovanými zákonnými ustanoveniami vzniklo právo na náhradu trov konania proti žalobcovi, ktorý bol v odvolacom konaní neúspešný. Na tomto základe odvolací súd priznal žalovanej nárok náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

21. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP). Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak: a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak: a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1, 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP). Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP). Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1, 2 CSP). V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Táto povinnosť neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP). V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a procesnej obrany, okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného odvolania (§ 435 CSP).